

dle § 72 pensijního zákona přecházejí nároky na odškodnění na pensijní ústav až do výše renty, která pensijním ústavem má být poskytnuta, není však předepsáno, že by renta musila již být vyplacena. Námitka žalovaného, že splátky jemu pensijním ústavem do 1. června 1916 vyplacené byly vlastně promlčeny, jest neoprávněna. Jest prokázáno, že zaměstnavatel žalovaného oznámil úraz, který se stal dne 5. května 1914, již dne 10. června 1914. Nárok na rentu vznikl tedy již v květnu 1914 a nikoli teprve, když nárok žalovaného byl jeho zástupcem dne 15. června 1917 uplatňován. Dle § 22 pens. zák. promlčuje se nárok na rentu sám v deseti letech po vzniku, nárok na jednotlivé splátky renty za rok po jejich splatnosti. Poněvadž byla renta vyměřena teprv výměrem ze dne 1. února 1918, nemohla dospělost jednotlivých splátek nastati před stanovením jejich výše a nemůže proto být řeči o promlčení splátek renty za dobu do 1. června 1916. Bylť pensijní ústav již na základě oznámení zaměstnavatele žalovaného ze dne 10. června 1914 s to, následky úrazu zjistiti; neučinil-li žádného opatření, nemůže to býti poškozenému na ujmu, zvláště když mu pensijní ústav přiznal invalidní rentu bez výhrady a bez poznámky, že mu vyplatí snad z ochoty a z milosti i splátky promlčené. — Odvolací soud (vrchní zemský soud v Brně) rozsudek tento potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného mezi jiným z těchto

důvodů:

Přiznání důchodu (renty) výměrem ze dne 1. února 1918 nastala skutečnost, následkem které přešly nároky přiznané žalovanému proti železničnímu eráru právoplatně zákonným postupem na zemskou úřadovnu všeobecného pensijního ústavu v Praze, a to do výše přiznané invalidní renty. Do 1. února 1918 splatné renty byl žalovaný oprávněn požadovati od eráru železničního. O ty zde však nejde. Předmětem tohoto sporu jsou rentové lhůty za měsíce únor a březen 1918 po 750 K; ty však vedle předpisu § 72 zák. ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907 přešly zákonnou cessí na jmenovanou úřadovnu, a proto nemá žalovaný práva obnosy ty na železničním eráru vymáhati. Obnos invalidní renty výměrem uvedené úřadovny ze dne 1. února 1918 žalovanému celkem přiznaný přesahuje obě jeho vymáhané lhůty, takže též jako zákonný postupitel není k jejich vymáhání více oprávněn. Při zákonné cessi není třeba zvláštního vyrozumění dlužníka (debitor cessus), »vyrozumění« děje se již zákonem samým, jehož neznalost neb opomenutí dle § 2 obč. zák. nikoho neomlouvá. Právem tedy odvolací soud uznal oprávněnost žaloby vedle § 35 ex. ř. vznesené, takže mu nelze s důvodem vytknutí omylné právní posouzení věci.

Čís. 89.

Ode dne 28. října 1918 počínajíc lze na základě spisů a listin zřízených ve státě německo-rakouském povolití a provéstí exekuci jen tenkrát a tou měrou, pokud vzájemnost jest zaručena státními smlouvami nebo vládními prohlášeními o tom vydanými, ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlášenými.*)

*) Viz nyní nař. vlády ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. zák. a nař.

(Rozh. ze dne 18. března 1919, R I 102/19.)

Návrh vymáhající věřitelky na povolení exekuce k dobytí tří směnečných pohledávek byl prvním soudem (zemským soudem v Praze) zamítnut, jelikož exekuční tituly, o něž se návrh opírá, totiž tři směnečné platební příkazy, vydány jsou obchodním soudem vídeňským, tedy dle nynějšího stavu soudem cizozemským, jelikož nad to exekuční tituly tyto vzešly a staly se vykonatelnými teprve po tom, když již bývalá monarchie se rozpadla a když již jmenovaný soud k jinému státu náležel, a jelikož zachovávání vzájemnosti tímto cizím státem není zaručeno způsobem uvedeným v § 79 ex. ř. Při tom se podotýká, že § 79 ex. ř. stanoví za podmínku výkonu exekuce podle cizozemských titulů v tuzemsku, že vzájemnost je zaručena smlouvami státními nebo vyhlášenými vládními prohlášeními, tedy výslovně, že však výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 23. ledna 1919 č. 1501 k návrhu připojený neobsahuje potvrzení tohoto pozitivního požadavku a předpokladu pro povolení žádané exekuce. — Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) usnesení prvního soudu zrušil a uložil témuž, by o návrhu znova po zákonu rozhodl, nehledě k důvodům zrušeného usnesení. Důvody: Dle § 79 ex. ř., jenž podle čl. 2 zákona ze dne 28. října 1918 č. 11 Sb. zák. a nař. zůstal pro náš stát prozatím v platnosti, smí exekuce na základě listin zřízených v cizině vykonána býti v tuzemsku toliko tenkrát a v té míře, když a pokud vzájemnost jest zaručena státními smlouvami nebo vládními prohlášeními o nich náležitě vyhlášenými. Toto omezení bylo, jak vysvítá z vládních motivů (str. 169), vydaných k osnově řádu exekučního z roku 1896, v zákon pojato k ochraně zájmů tuzemcův i nelze je vykládati v ne prospěch vymáhající věřitelky, když exekuční tituly, o které jde, vydány byly ve státě německo-rakouském a stát československý s tímto státem dosud neuzavřel smlouvy o vzájemném výkonu exekucí. Vzhledem na tuto okolnost stačí místo všeobecné státní smlouvy nebo vládního prohlášení, jak žádáno jest v § 79 ex. ř., potvrzení ministerstva spravedlnosti, přiložené k návrhu exekučnímu, i nelze návrh tento zamítnouti z důvodů, že zachovávání vzájemnosti státem německo-rakouským není zaručeno způsobem uvedeným v § 79 ex. ř.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dlužníkovu, změnil usnesení rekursního soudu a obnovil usnesení soudu prvního.

Důvody:

Na opodstatněnou svého zrušovacího usnesení dovolává se rekursní soud v prvé řadě motivů k § 79 ex. ř. Podává je však neúplně a dospívá následkem toho k důsledku, s nímž nelze souhlasiti. V příslušné stati motivů praví se: »Otázka exekvovatelnosti rozsudků a pod. určitého cizího státu nebude budoucně řešena v přímém styku obojích soudů a těmito konkrétně od případu k případu, nýbrž zásadně mezi vládami samými, jimž tímto způsobem umožněna je účinnější ochrana zájmů vlastních státních příslušníků podle zvláštních vztahů tuzemska k dotyčnému cizímu státu.« Z této statě motivů vyplývá, že ochrana zájmů vlastních státních příslušníků vložena jest do rukou vlády. Na vládě bude, by položila si otázku účinné ochrany zájmů vlastních státních příslušníků dříve, než

státní smlouvu uzavře neb učiní v říšském zákoníku prohlášení o zaručení vzájemnosti. Pro soud jest státní smlouva nebo vládní prohlášení, uveřejněné v říšském zákoníku, jak praví se v téže stati motivů, pozitivní hranicí a podmínkou pro vykonatelnost cizozemských exekučních titulů. Rozhoduje o návrhu na povolení exekuce na základě takového exekučního titulu, musí soud nepovšimnutou ponechat okolnost, zda jest navrhovatelem tuzemec či cizozemec, poněvadž zákon po této stránce ni žádného rozdílu nečiní a tudíž dle zásady § 33 obč. zák. není přípustno, řečený rozdíl činiti, aniž smí soud zabývat se otázkou, zda povolení či nepovolení exekuce bude v zájmu či ku škodě tuzemského účastníka, poněvadž, jak řečeno, ochrana těchto zájmů přísluší vládě, nikoli však soudu. Zaručena-li vzájemnost státní smlouvou nebo vládním prohlášením uveřejněnými v říšském zákoníku, soud, jsou-li splněny i další náležitosti §§ 80 a 81 ex. ř., exekuci povolití musí, buď kdo buď navrhovatelem a třeba, že by z povolení exekuce tuzemci ujma hrozila. Není-li zde naopak prv řečené základní podmínky, soud exekuci povolití nesmí, byť i zjevno bylo, že by uznání vykonatelnosti exekučního titulu bylo v zájmu tuzemcův. Než ani výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 23. ledna 1919, č. 1501/19 není s to, by nahradil státní smlouvu, pokud se týče vládní opírá se návrh na povolení exekuce. Zákon vyžaduje v § 79 ex. ř. vládní prohlášení, jímž byla by uznána vykonatelnost exekučních titulův, o něž prohlášení, uveřejněné v říšském zákoníku, na jehož místo vstoupila pro státní obvod československé republiky sbírka zákonův a nařízení. Zákon rozeznává mezi vládními prohlášeními, jež jsou pro soud závaznými, taková, jež jsou rázu povšechného a musí býti uveřejněna v říšském zákoníku (§ 79 ex. ř.), a taková, jež si soud, jsa v pochybnostech, vyžádati má v konkrétním případě na ministru spravedlnosti (na př. při otázce práva chudých dle § 63 odst. 2 c. ř. s.). Poněvadž jedná se o předpisy rázu formálního, nelze v případech, pro něž prv zmíněná forma jest předepsána, spokojiti se s formou vládního prohlášení, zmíněnou na místě druhém. Než nehledíc k tomu, není řečeným výnosem ministerstva spravedlnosti vysloveno, že by zachovávání vzájemnosti bylo skutečně zabezpečeno. Praví se ve výnosu pouze, »že ani zachovávání vzájemnosti se státy bývalého Rakouska není povolení exekuce na závadu«. Tímto právním názorem není však soud vázán a také jím, hledíc k předpisu § 79 ex. ř., vázán býti nemůže. Jest proto usnesení soudu rekursního neodůvodněno i bylo obnoviti zákonu vyhovující usnesení soudu prvního.

Čís. 90.

Smluvník ručí dle § 1313 a) obč. zák. i za zavinění toho, jehož k splnění smlouvy použila osoba, které smluvník dotýčný úkon přímo byl uložil.

(Rozh. ze dne 18. března 1919, Rv I 151/19.)

Žalobkyně A. objednala u žalované firmy B., obchod s uhlím, fůru uhlí s dovozem do svého domu. Žalovaná použila k dovozu uhlí povozníka Julia Z. a tento dal fůru s uhlím zavézt do domu žalobkyně svým kočím Josefem K. Kočí, složiv uhlí na dvoře domu žalobkyně, vytlačoval